

แนวปฏิบัติในการพัฒนาและบริหารหลักสูตร มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง พ.ศ. ๒๕๖๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มีหน้าที่พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และความต้องการด้านวิชาการ และวิชาชีพของสังคม ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาและบริหารหลักสูตร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องดังนี้

๑. คณะกรรมการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตร
๒. คณะกรรมการบริหารสาขาวิชา
๓. คณะกรรมการประจำคณะ
๔. คณะกรรมการกลั่นกรองหลักสูตรของมหาวิทยาลัย
๕. คณะกรรมการบริหารงานวิชาการ
๖. สภาวิชาการ
๗. สภามหาวิทยาลัย

แนวปฏิบัติในการพัฒนาและบริหารหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ได้จัดทำแนวปฏิบัติในการพัฒนาและบริหารหลักสูตรโดยอาศัย กฎกระทรวง มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศคณะกรรมการมาตรฐาน การอุดมศึกษา เรื่อง รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕ และประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศสภามหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง เรื่อง นโยบายเร่งด่วนด้านการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร และประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรของมหาวิทยาลัย ราชภัฏลำปาง ซึ่งประกอบด้วยแนวปฏิบัติ ดังนี้

๑. แนวปฏิบัติในการพัฒนาหลักสูตรใหม่หรือการปรับปรุงหลักสูตร
๒. แนวปฏิบัติในการจัดทำรายละเอียดรายวิชา (Course Syllabus)/รายงานผลการ ดำเนินงานของหลักสูตร
๓. แนวปฏิบัติในการปิดหลักสูตร
๔. การกำหนดรหัสวิชา

๑. แนวปฏิบัติในการพัฒนาหลักสูตรใหม่หรือการปรับปรุงหลักสูตร

๑.๑ ลักษณะของหลักสูตร

หลักสูตรใหม่ หมายถึง หลักสูตรที่ไม่เคยเปิดสอนในระดับคณะและสาขาวิชานั้นมาก่อน ในมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ควรมีลักษณะ ดังนี้

๑) สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และความต้องการบัณฑิต ในสาขานั้นๆ ในตลาดแรงงานและสังคม

๒) สาขาวิชามีความพร้อมในการเปิดดำเนินการหลักสูตร ทั้งด้านอาจารย์ ทรัพยากรสนับสนุน การเรียนการสอน และปัจจัยเกื้อหนุนอื่น

๓) มีโครงสร้างและมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมกำหนด และประกาศสภามหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง เรื่อง นโยบายเร่งด่วนด้านการพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตร ตามแบบรายละเอียดของหลักสูตร

หลักสูตรปรับปรุง หมายถึง หลักสูตรที่เปิดดำเนินการในมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ที่ครบรอบดำเนินการทุกระยะเวลา ๕ ปี หรือทางสาขาวิชาต้องการปรับปรุงหลักสูตรก่อนระยะเวลาครบกำหนดการใช้หลักสูตร ต้องศึกษาความก้าวหน้าทางวิชาการของสาขาวิชานั้นๆ และความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่ หลักสูตรปรับปรุง และหลักสูตรปรับปรุงเล็กน้อย

๑.๒ การรับทราบการให้ความเห็นชอบหรืออนุมัติหลักสูตร

๑.๒.๑ หลักสูตรที่**ต้องส่ง**ให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้การรับทราบการให้ความเห็นชอบหรืออนุมัติหลักสูตร ได้แก่

๑) หลักสูตรใหม่

๒) หลักสูตรฉบับปรับปรุง ที่เป็นการปรับปรุงในสาระสำคัญของหลักสูตร อาทิ วัตถุประสงค์ โครงสร้าง ชื่อหลักสูตร ชื่อปริญญาเนื้อหาสาระสำคัญในหมวดวิชาเฉพาะ และระบบการศึกษา

๓) หลักสูตรปรับปรุง (สมอ.๐๘) ที่เป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

๑.๒.๒. หลักสูตรที่**ไม่ต้องส่ง**ให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้การรับทราบการให้ความเห็นชอบหรืออนุมัติหลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรปรับปรุงเล็กน้อย ที่เป็นการปรับปรุงระดับรายวิชา อาทิ การเปลี่ยนชื่อรายวิชา การเปลี่ยนรหัสรายวิชา การเพิ่มรายวิชาเลือก และการปรับคำอธิบายรายวิชา โดยไม่กระทบโครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาสาระในหมวดวิชาเฉพาะของหลักสูตร

๑.๓ ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรใหม่หรือการปรับปรุงหลักสูตร

๑.๓.๑ ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรใหม่ แสดงในภาพที่ ๑

ภาพที่ ๑ ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรใหม่

นำเสนอเอกสารแนวคิด (Concept paper) ตามแบบฟอร์มการเสนอขออนุมัติหลักการเปิดหลักสูตรใหม่/ปรับปรุงหลักสูตรเดิม โดยเสนอผ่านความเห็นชอบจาก คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย คณะกรรมการประจำคณะ สาขาวิชาการ และสภามหาวิทยาลัย ตามลำดับ

คณะ เสนอมหาวิทยาลัยแต่งตั้งกรรมการพัฒนาหลักสูตร และคณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตร

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรตามกระบวนการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร โดยมีการรับฟังข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรจากผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

- ▶ ผลการประเมินความต้องการบัณฑิตในตลาดแรงงานและสังคม/ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- ▶ ผ่านการวิพากษ์จากผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชา ซึ่งเป็นบุคลากรภายนอกมหาวิทยาลัย อย่างน้อย ๒ คน และหากสาขาวิชานั้นมีองค์กรวิชาชีพให้มีผู้แทนองค์กรวิชาชีพร่วมเป็นกรรมการ ตามที่องค์กรวิชาชีพกำหนด และให้มหาวิทยาลัยอนุมัติแต่งตั้งก่อนจัดทำหลักสูตร

เสนอต่อคณะกรรมการประจำคณะ เพื่อให้ความเห็นชอบ

- ▶ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร นำเอกสารรายละเอียดของหลักสูตรที่พัฒนาแล้ว พร้อมแบบรายงานการแก้ไขรายละเอียดของหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของที่ประชุม เสนอต่อคณะกรรมการประจำคณะ เพื่อให้ความเห็นชอบ
- ▶ ในกรณีที่กรรมการประจำคณะ เสนอให้แก้ไข/ปรับปรุงเอกสาร ให้คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

เสนอต่อคณะกรรมการกลั่นกรองหลักสูตรของมหาวิทยาลัย เพื่อพิจารณากลั่นกรองเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร

- ▶ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร นำเอกสารรายละเอียดของหลักสูตรที่พัฒนาแล้วพร้อมแบบรายงานการแก้ไขรายละเอียดของหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของที่ประชุม ที่พัฒนาและผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำคณะแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการกลั่นกรองหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณากลั่นกรองเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร
- ▶ ในกรณีที่กรรมการกลั่นกรองหลักสูตรของมหาวิทยาลัย เสนอให้แก้ไข/ปรับปรุงเอกสาร ให้คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

เสนอต่อสภาวิชาการ เพื่อให้ความเห็นชอบ

- ▶ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร นำเอกสารรายละเอียดของหลักสูตรที่พัฒนาแล้วพร้อมแบบรายงานการแก้ไขรายละเอียดของหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของที่ประชุม ที่พัฒนาและผ่านการพิจารณากลั่นกรองเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรจากคณะกรรมการกลั่นกรองหลักสูตรของมหาวิทยาลัยแล้ว เสนอต่อสภาวิชาการเพื่อให้ความเห็นชอบ
- ▶ ในกรณีที่กรรมการสภาวิชาการ เสนอให้แก้ไข/ปรับปรุงเอกสาร ให้คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

เสนอต่อสภามหาวิทยาลัย เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร

- ▶ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร นำเอกสารรายละเอียดของหลักสูตรที่พัฒนาแล้วพร้อมแบบรายงานการแก้ไขรายละเอียดของหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของที่ประชุม ที่พัฒนาและผ่านความเห็นชอบจากสภาวิชาการแล้ว เสนอต่อสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร
- ▶ ในกรณีที่กรรมการสภามหาวิทยาลัย เสนอให้แก้ไข/ปรับปรุงเอกสาร ให้คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

คณะ/คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ดำเนินการจัดทำข้อมูลหลักสูตรเข้าสู่ระบบพิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตรระดับอุดมศึกษา (CHE Curriculum Online : CHECO)

- ▶ เพื่อให้มหาวิทยาลัยพิจารณา ตรวจสอบ และยืนยันข้อมูลหลักสูตรส่งให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

มหาวิทยาลัย เสนอหลักสูตรที่สภามหาวิทยาลัยพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรแล้ว
ให้องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) เพื่อให้การรับรอง

๑.๓.๒ รายละเอียดการพัฒนาหลักสูตรใหม่ มีดังนี้

๑) ให้หลักสูตรนำเสนอเอกสารแนวคิด (Concept paper) ตามแบบฟอร์มการเสนอขออนุมัติหลักการเปิดหลักสูตรใหม่/ปรับปรุงหลักสูตรเดิม โดยเสนอผ่านความเห็นชอบจาก คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย คณะกรรมการประจำคณะ สภาวิชาการ และสภามหาวิทยาลัย ตามลำดับ โดยให้มีสาระสำคัญครอบคลุมประเด็น ดังนี้

- (๑) ความสอดคล้องกับนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์ของประเทศและมหาวิทยาลัย
- (๒) ผลการศึกษาความต้องการของตลาดแรงงาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน
- (๓) การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรในลักษณะเดียวกันของสถาบันอุดมศึกษาอื่น เช่น แผนการรับนักศึกษา
- (๔) โครงสร้างหลักสูตร สมรรถนะ ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง ที่สอดคล้องกับอาชีพ ตำแหน่งงาน จุดเด่นหรือความแตกต่างของหลักสูตร
- (๕) ศักยภาพและความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ข้อมูลอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร
- (๖) ผลการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน
- (๗) ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๒) เมื่อการเสนอขออนุมัติหลักการเปิดหลักสูตรใหม่ ได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว ให้คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรดำเนินการพัฒนาหลักสูตรตามกระบวนการ

และขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร โดยมีการรับฟังข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรจากผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

๓) คณะ เสนอมหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร อย่างน้อย ๕ คน

๔) คณะ เสนอมหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตร ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาซึ่งเป็นบุคลากรภายนอกมหาวิทยาลัย อย่างน้อย ๒ คน และหากสาขาวิชานั้นมีองค์กรวิชาชีพให้มีผู้แทนองค์กรวิชาชีพร่วมเป็นกรรมการ ตามที่องค์กรวิชาชีพกำหนดเพื่อวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตร

๕) คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ต้องศึกษาทำความเข้าใจรายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ลักษณะของหลักสูตร เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรตามระดับคุณวุฒิที่จะพัฒนาหลักสูตร และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของระดับคุณวุฒินั้น ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และดำเนินการพัฒนาหลักสูตรตามกระบวนการ พร้อมทั้งจัดทำเอกสาร ประกอบด้วย

(๑) รายละเอียดของหลักสูตร

(๒) แบบรายงานการแก้ไขรายละเอียดของหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของที่ประชุม

๖) คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร นำเอกสารรายละเอียดของหลักสูตรที่พัฒนาแล้วพร้อมแบบรายงานการแก้ไขรายละเอียดของหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของที่ประชุม **เสนอต่อคณะกรรมการประจำคณะ** เพื่อให้ความเห็นชอบ

๗) คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร นำเอกสารรายละเอียดของหลักสูตรที่พัฒนาแล้วพร้อมแบบรายงานการแก้ไขรายละเอียดของหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของที่ประชุม ที่พัฒนาและผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำคณะแล้ว **เสนอต่อคณะกรรมการกลั่นกรองหลักสูตร**ของมหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร

๘) คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร นำเอกสารรายละเอียดของหลักสูตรที่พัฒนาแล้วพร้อมแบบรายงานการแก้ไขรายละเอียดของหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของที่ประชุม ที่พัฒนาและผ่านการพิจารณาการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรจากคณะกรรมการกลั่นกรองหลักสูตรของมหาวิทยาลัยแล้ว **เสนอต่อสภาวิชาการ** เพื่อให้ความเห็นชอบ

๙) คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร นำเอกสารรายละเอียดของหลักสูตรที่พัฒนาแล้วพร้อมแบบรายงานการแก้ไขรายละเอียดของหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของที่ประชุม ที่พัฒนาและผ่านความเห็นชอบจากสภาวิชาการแล้ว **เสนอต่อสภามหาวิทยาลัย** เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร

๑๐) เมื่อสภามหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบหลักสูตรการศึกษาเรียบร้อยแล้ว คณะ/คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ดำเนินการจัดทำข้อมูลหลักสูตรเข้าสู่ระบบพิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตรระดับอุดมศึกษา (CHE Curriculum Online : CHECO) เพื่อให้มหาวิทยาลัยพิจารณาตรวจสอบ และยืนยันข้อมูลหลักสูตรส่งให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๑๑) ในกรณีที่หลักสูตรใดเกี่ยวข้องกับสภาวิชาชีพ มหาวิทยาลัยเสนอหลักสูตรที่สภามหาวิทยาลัยพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรแล้ว ให้องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) เพื่อให้การรับรองต่อไป

เสนอต่อสภาวิชาการ เพื่อให้ความเห็นชอบ

- ▶ คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร นำเอกสารรายละเอียดของหลักสูตรที่ปรับปรุงแล้ว พร้อมเอกสารการเสนอขออนุมัติหลักการปรับปรุงหลักสูตรเดิม และแบบรายงานการแก้ไขรายละเอียดของหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของที่ประชุม ที่ปรับปรุงและผ่านการพิจารณากลับกรองเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรจากคณะกรรมการกลับกรองหลักสูตรของมหาวิทยาลัยแล้ว เสนอต่อสภาวิชาการ เพื่อให้ความเห็นชอบ
- ▶ ในกรณีที่กรรมการสภาวิชาการ เสนอให้แก้ไข/ปรับปรุงเอกสาร ให้คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร ดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

เสนอต่อสภามหาวิทยาลัย เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร

- ▶ คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร นำเอกสารรายละเอียดของหลักสูตรที่ปรับปรุงแล้ว พร้อมเอกสารการเสนอขออนุมัติหลักการปรับปรุงหลักสูตรเดิม และแบบรายงานการแก้ไขรายละเอียดของหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของที่ประชุม ที่พัฒนาและผ่านความเห็นชอบจากสภาวิชาการแล้ว เสนอต่อสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร
- ▶ ในกรณีที่กรรมการสภามหาวิทยาลัย เสนอให้แก้ไข/ปรับปรุงเอกสาร ให้คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร ดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

คณะ/คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร ดำเนินการจัดทำข้อมูลหลักสูตรเข้าสู่ระบบพิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตรระดับอุดมศึกษา (CHE Curriculum Online : CHECO)

- ▶ เพื่อให้มหาวิทยาลัยพิจารณา ตรวจสอบ และยืนยันข้อมูลหลักสูตรส่งให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

มหาวิทยาลัย เสนอหลักสูตรที่สภามหาวิทยาลัยพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรแล้ว
ให้องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) เพื่อให้การรับรอง

๑.๓.๔ รายละเอียดการปรับปรุงหลักสูตร มีดังนี้

๑) การเสนอขอปรับปรุงหลักสูตร **ให้นำเสนอควบคู่กับเอกสารแนวคิด (Concept paper)** ตามแบบฟอร์มการเสนอขออนุมัติหลักการเปิดหลักสูตรใหม่/ปรับปรุงหลักสูตรเดิม โดยให้มีสาระสำคัญครอบคลุมประเด็นดังนี้

(๑) ความสอดคล้องกับนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์ของประเทศและมหาวิทยาลัย
 (๒) ผลการศึกษาความต้องการของตลาดแรงงาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน
 (๓) การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรในลักษณะเดียวกันของสถาบันอุดมศึกษาอื่น เช่น แผนการรับนักศึกษา

(๔) โครงสร้างหลักสูตร สมรรถนะ ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง ที่สอดคล้องกับอาชีพ ตำแหน่งงาน จุดเด่นหรือความแตกต่างของหลักสูตร

(๕) ศักยภาพและความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรข้อมูลอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

(๖) ผลการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน
 (๗) ข้อมูลนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในช่วงระยะเวลา ๕ ปี การออกกลางคันของนักศึกษา

(๘) ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๒) ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรตามกระบวนการและขั้นตอนการปรับปรุงหลักสูตร โดยมี การรับฟังข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรจากผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

๓) คณะเสนอมหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร อย่างน้อย ๕ คน

๔) คณะเสนอมหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตร ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาซึ่งเป็นบุคลากรภายนอกมหาวิทยาลัย อย่างน้อย ๒ คน และหากสาขาวิชานั้นมีองค์กรวิชาชีพให้มีผู้แทนองค์กรวิชาชีพร่วมเป็นกรรมการ ตามที่องค์กรวิชาชีพกำหนด เพื่อวิพากษ์ และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตร

๕) คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร ต้องศึกษาทำความเข้าใจรายละเอียดผลลัพธ์ การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ลักษณะของหลักสูตร เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรตามระดับคุณวุฒิที่จะปรับปรุงหลักสูตร และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของระดับคุณวุฒินั้น ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรตามกระบวนการ พร้อมทั้งจัดทำเอกสาร ประกอบด้วย

(๑) รายละเอียดของหลักสูตร

(๒) เอกสารแนวคิด (Concept paper) ตามแบบฟอร์มการเสนอขออนุมัติหลักการเปิดหลักสูตรใหม่/ปรับปรุงหลักสูตรเดิม

(๓) แบบรายงานการแก้ไขรายละเอียดของหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของที่ประชุม

๖) คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร นำเอกสารรายละเอียดของหลักสูตรที่ปรับปรุงแล้ว พร้อมเอกสารการเสนอขออนุมัติหลักการปรับปรุงหลักสูตรเดิม และแบบรายงานการแก้ไขรายละเอียดของหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของที่ประชุม ที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อคณะกรรมการประจำคณะ เพื่อให้ความเห็นชอบ

๗) คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร นำเอกสารรายละเอียดของหลักสูตรที่ปรับปรุงแล้ว พร้อมเอกสารการเสนอขออนุมัติหลักการปรับปรุงหลักสูตรเดิม และแบบรายงานการแก้ไข

รายละเอียดของหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของที่ประชุม ที่ปรับปรุงและผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำคณะแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการกลั่นกรองหลักสูตรของมหาวิทยาลัยพิจารณาแล้ว เสนอความเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร

๘) คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร นำเอกสารรายละเอียดของหลักสูตรที่ปรับปรุงแล้ว พร้อมเอกสารการเสนอขออนุมัติหลักการปรับปรุงหลักสูตรเดิม และแบบรายงานการแก้ไขรายละเอียดของหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของที่ประชุม ที่ปรับปรุงและผ่านการพิจารณาแล้ว เสนอต่อสภาวิชาการเพื่อให้ความเห็นชอบ

๙) คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร นำเอกสารรายละเอียดของหลักสูตรที่ปรับปรุงแล้ว พร้อมเอกสารการเสนอขออนุมัติหลักการปรับปรุงหลักสูตรเดิม และแบบรายงานการแก้ไขรายละเอียดของหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของที่ประชุม ที่ปรับปรุงและผ่านความเห็นชอบจากสภาวิชาการแล้ว เสนอต่อสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร

๑๐) เมื่อสภามหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบหลักสูตรการศึกษาเรียบร้อยแล้ว คณะ/คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร ดำเนินการจัดทำข้อมูลหลักสูตรเข้าสู่ระบบพิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตรระดับอุดมศึกษา (CHE Curriculum Online : CHECO) เพื่อให้มหาวิทยาลัยพิจารณาตรวจสอบ และยืนยันข้อมูลหลักสูตรส่งให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๑๑) ในกรณีที่หลักสูตรใดเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพ มหาวิทยาลัยเสนอหลักสูตรที่สภามหาวิทยาลัยพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรแล้ว ให้องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) เพื่อให้การรับรองต่อไป

๒. แนวปฏิบัติในการจัดทำรายละเอียดรายวิชา (Course Syllabus)/รายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตร

๒.๑ คำนิยามที่เกี่ยวข้อง

รายละเอียดรายวิชา หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการของแต่ละรายวิชา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องและเป็นไปตามที่วางแผนไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร ซึ่งแต่ละรายวิชาจะกำหนดไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ และรายละเอียดของเนื้อหาความรู้ในรายวิชา แนวทางการปลูกฝังทักษะต่างๆ ตลอดจนคุณลักษณะอื่นๆ ที่นักศึกษาจะได้รับการพัฒนาให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของรายวิชา มีการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาที่ใช้ในการเรียน วิธีการเรียน การสอน การวัดและประเมินผลในรายวิชา ตลอดจนหนังสืออ้างอิงที่นักศึกษาจะสามารถค้นคว้าได้ นอกจากนี้ยังกำหนดยุทธศาสตร์ในการประเมินรายวิชาและกระบวนการปรับปรุง

รายงานผลการดำเนินการดำเนินงานของหลักสูตร หมายถึง การรายงานผลประจำปี โดยผู้ประสานงานหลักสูตรหรือผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกี่ยวกับผลการบริหารจัดการหลักสูตร เช่น ข้อมูลทางสถิติของนักศึกษาที่เรียนในหลักสูตร สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถาบันที่มีผลกระทบต่อหลักสูตร สรุปรวมของรายงานผลการดำเนินการของรายวิชาในหลักสูตร ประสิทธิภาพของการสอนในมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้าน การเทียบเคียงผลการดำเนินการกับมาตรฐานอื่นๆ ที่มี สรุปรวมการประเมินหลักสูตร จากความเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต ตลอดจนข้อเสนอในการวางแผนและพัฒนา รวมทั้งแผนปฏิบัติการในการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การรายงานผลดังกล่าวจะส่งไปยัง

ประธานสาขาวิชา/คณบดี และใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาด้วยตนเองเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะๆ และเป็นข้อมูลในการรับรองหลักสูตรจากผู้ประเมินภายนอกได้ด้วย

๒.๒ ขั้นตอนการจัดทำรายละเอียดรายวิชา (Course Syllabus)/รายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตร แสดงในภาพที่ ๓

ภาพที่ ๓ ขั้นตอนการจัดทำรายละเอียดรายวิชา (Course Syllabus)/รายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตร

๓. แนวปฏิบัติในการปิดหลักสูตร

๓.๑ ให้คณะเสนอเหตุผลและความจำเป็นในการปิดหลักสูตร เพื่อให้คณะกรรมการประจำคณะ และสภาวิชาการให้ความเห็นชอบก่อนนำเสนอสภามหาวิทยาลัย เพื่อให้ความเห็นชอบการปิดหลักสูตร

๓.๒ เงื่อนไขที่ควรพิจารณาในการปิดหลักสูตร ได้แก่

๑) หลักสูตรที่รับนักศึกษาได้ตามแผนมีจำนวนผู้เข้าศึกษาไม่ถึง ๑๐ คน ต่อเนื่องกัน ๒ ปี ให้คณะปิดหลักสูตรหรือควรรวมหลักสูตรนั้นกับหลักสูตรอื่นตามหลักวิชาการ รวมทั้งให้มีการทำแผนบริหารจัดการนักศึกษาคงค้างเพื่อให้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ยกเว้นหลักสูตรที่เป็นอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย หรือเป็นความต้องการประเทศ ให้เสนอขอความเห็นชอบต่อสภามหาวิทยาลัยเป็นกรณี ๆ ไป

๒) ในทุกปีการศึกษาให้คณะนำผลการดำเนินการของหลักสูตรมาวิเคราะห์พิจารณา ถ้าหากเห็นว่าควรปิดหลักสูตรให้**งดรับนักศึกษา และขอปิดหลักสูตร**

กรณีขอปิดหลักสูตรที่มีนักศึกษาคงค้างอยู่ในหลักสูตร ให้หลักสูตรขออนุโลมปรับลดจำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร เพื่อทำหน้าที่ดูแลนักศึกษาคงค้าง จนกว่าจะสำเร็จการศึกษา และให้ขอปิดหลักสูตรโดยสมบูรณ์เมื่อนักศึกษาคนสุดท้ายสำเร็จการศึกษา

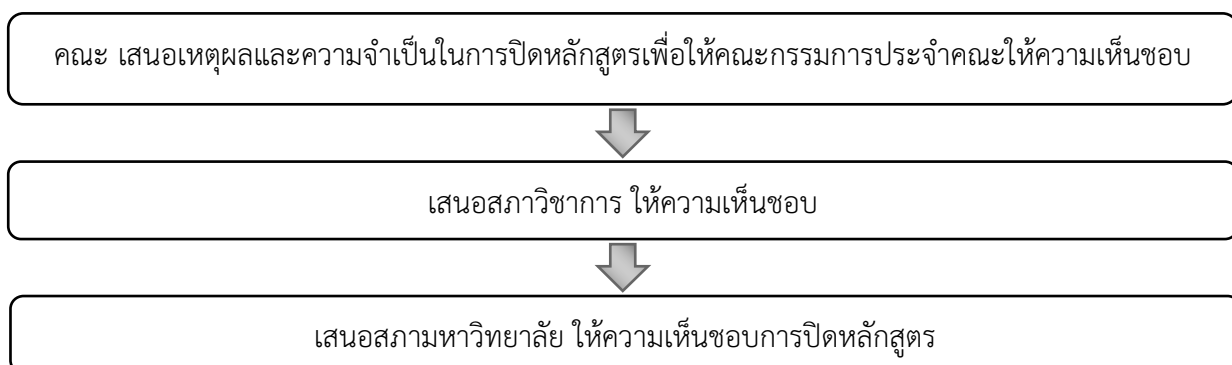
การปิดหลักสูตรและขออนุโลมปรับลดจำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือแนวทางการปฏิบัติสำหรับการขออนุโลมจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร ดังนี้

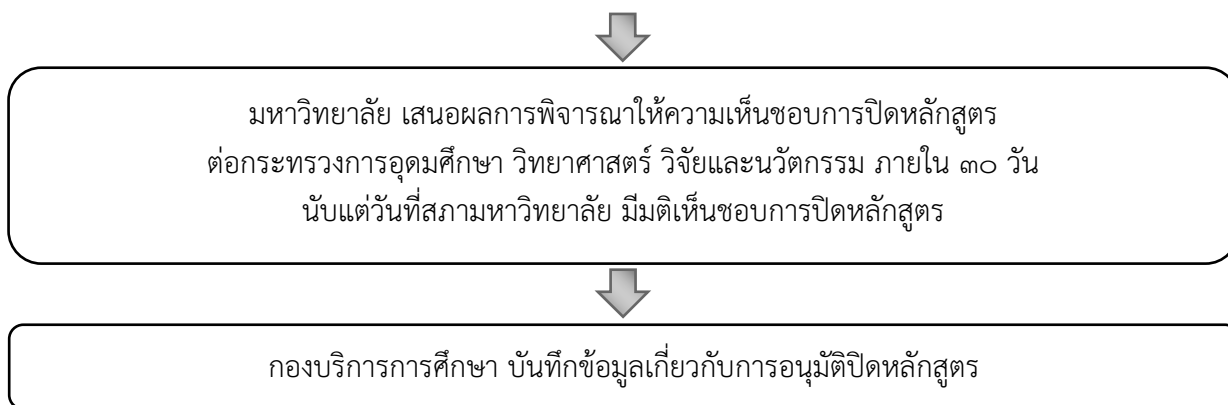
๑. เป็นหลักสูตรที่ขอปิดดำเนินการแล้ว โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษา
๒. มีสัดส่วนจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาต่ออาจารย์ประจำสอดคล้องตามแต่ละกลุ่มสาขา
๓. รายวิชาที่นักศึกษาคงค้างจะต้องไม่เป็นรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ วิชาบังคับ และวิชาชีพ
๔. ให้สถาบันอุดมศึกษาแสดงข้อมูลอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวนนักศึกษาคงค้าง และภาคเรียน/ปีที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา และการแจ้งปิดหลักสูตร

ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัตินอกเหนือจากที่กำหนดไว้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา และให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษานั้นเป็นที่สุด

๓.๓ ขั้นตอนในการเสนอปิดหลักสูตร แสดงในภาพที่ ๔

ภาพที่ ๔ ขั้นตอนในการเสนอปิดหลักสูตร

๔. การกำหนดรหัสวิชา

๔.๑ ระบบรหัสวิชา ยึดพื้นฐานของระบบรหัสเดิม

๔.๒ การจัดหมวดวิชาและหมู่วิชา ยึดระบบการจัดหมวดหมู่วิชาของ ISCED (International Standard Classification Education) เป็นแนวทาง

๔.๓ การจัดหมวดวิชาและหมู่วิชา ยึดหลัก ๓ ประการ คือ

๔.๓.๑ ยึดสาระสำคัญ (Concept) ของคำอธิบายรายวิชา

๔.๓.๒ ยึดฐานกำเนิดของรายวิชา

๔.๓.๓ อาศัยผู้เชี่ยวชาญ

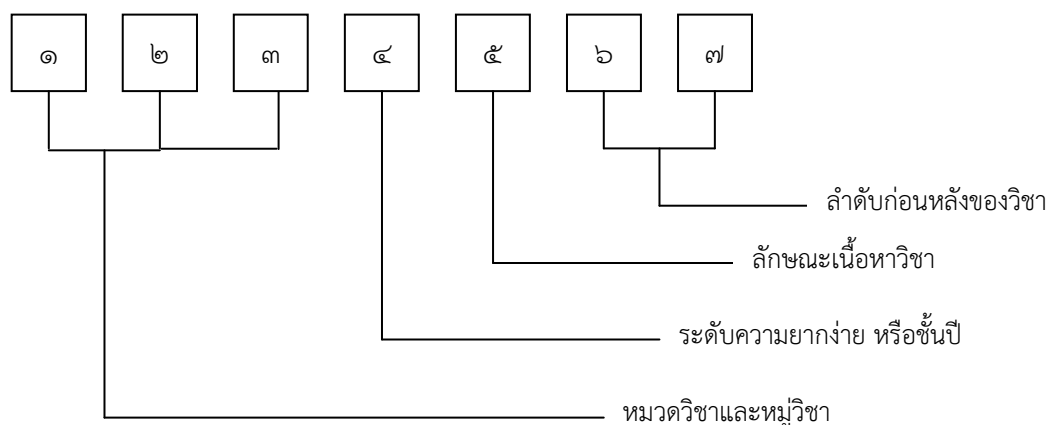
๔.๔ รหัสวิชาประกอบด้วยตัวเลข ๗ ตัว

เลขตัวที่ ๑ - ๓ เป็นหมวดวิชาและหมู่วิชา

เลขตัวที่ ๔ บ่งบอกถึงระดับความยากง่ายหรือชั้นปี

เลขตัวที่ ๕ บ่งบอกถึงลักษณะเนื้อหาของวิชา

เลขตัวที่ ๖, ๗ บ่งบอกถึงลำดับก่อนหลังของวิชา

๔.๕ กรณีมีการปรับปรุงรายวิชา

๔.๕.๑ ชื่อวิชา จำนวนหน่วยกิตเหมือนเดิม และเนื้อหาสาระเปลี่ยนแปลงไม่เกิน ๑ ใน ๔ ให้ใช้รหัสเดิม

๔.๕.๒ หากมีการเปลี่ยนชื่อวิชา หรือปรับปรุงจำนวนหน่วยกิต หรือเนื้อหาสาระเปลี่ยนแปลงเกิน ๑ ใน ๔ ให้กำหนดรหัสวิชาใหม่ (ไม่ให้ซ้ำกับรหัสวิชาเดิม)